

Панчук А. О.,
здобувачка вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент
Науковий керівник: Тищенко С.І., к.п.н., доцент кафедри економічної
кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ІНФОРМАЦІЙНІ ПОДКАСТИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМУНІКАЦІЙ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА ПІДПРИЄМСТВ

В роботі розглянуто роль подкастів як одного з найдинамічніших медіаформатів сучасного інформаційного простору. Проаналізовано наукові підходи українських дослідників до вивчення подкастингу як освітнього, комунікаційного та культурного явища. Визначено, що подкасти сприяють формуванню нової культури споживання інформації, розвитку критичного мислення та підвищенню рівня медіаграмотності.

У сучасному інформаційному суспільстві, де обсяг і швидкість поширення даних зростають експоненційно, надзвичайно важливого значення набувають нові форми медіа, здатні оперативно й ефективно доносити інформацію до аудиторії. Одним із таких прогресивних форматів стали подкасти - універсальний інструмент комунікації, який поєднує інформативність, мобільність та доступність. Подкасти, як аудіо- або відеоконтент, що поширюється через інтернет, забезпечують користувачам можливість споживати інформацію у зручному форматі - незалежно від часу та місця. Саме ця гнучкість робить їх потужним засобом впливу в сучасному медіапросторі.

В умовах воєнного часу, коли традиційні канали комунікації можуть бути обмежені або нестабільні, подкасти відіграють особливо важливу роль. Вони стають надійним джерелом достовірної інформації, інструментом просвіти та психологічної підтримки населення, а також платформою для суспільного діалогу. Таким чином, дослідження ролі подкастів у сучасному інформаційному просторі є вкрай актуальним, адже воно відображає трансформацію способів комунікації, характерну для цифрової епохи та кризових умов.

Питання, пов'язані з розвитком і функціонуванням подкастів у сучасному інформаційному просторі, дедалі частіше стають об'єктом уваги науковців та медіадослідників. У наукових колах спостерігається активний інтерес до вивчення подкасту як нового комунікаційного феномену, що поєднує елементи журналістики, освіти, культури та технологій. Так, Наталя Масі у своїй праці *«Сучасний освітній інфопростір: використання подкастів у навчальному процесі»* акцентує увагу на технології навчального подкасту, яка передбачає пошук оптимальних шляхів інтеграції традиційних і інноваційних методів навчання [1]. Дослідниця Д. В. Тестова у роботі *«Типологія подкастів у сучасному медіапросторі»* пропонує класифікацію подкастів за змістовими, функціональними та технічними характеристиками, що дає змогу глибше

зрозуміти різноманітність цього медіаформату та його адаптивність до потреб аудиторії [2]. Натомість Галина Михайлівна Царик у дослідженні «*Подкаст як жанр сучасного медійного дискурсу*» розглядає подкаст у трьох семіотичних вимірах: кодовому – за формою подачі матеріалу; інформаційному – за змістовим наповненням; та культурному – за типом і особливостями цільової аудиторії. Такий підхід дозволяє осмислити подкаст не лише як технічний чи комунікаційний інструмент, а й як повноцінний культурно-семіотичний феномен сучасної медіасфери [3].

Не применшуючи значення існуючих наукових досліджень, присвячених вивченню подкастів як медійного, освітнього та культурного феномену, у даній роботі маємо на меті дослідити роль подкастів у сучасному інформаційному просторі – як ефективного засобу комунікації, поширення знань та формування громадської думки. Особливу увагу зосереджено на аналізі впливу подкастів у контексті воєнного часу, коли вони виступають альтернативним каналом інформування, підтримки та об'єднання аудиторії. Метою також є виявлення переваг та перспектив розвитку подкастингу як інструменту соціальної комунікації, що сприяє підвищенню медіаграмотності та зміцненню інформаційної безпеки суспільства.

Почнемо з витоків терміна «подкаст» (*podcast*), який походить від англійських слів *iPod* та *broadcast*. Слово *iPod* утворене від *i* (скорочення від *Internet*) та *pod* (англ. *part of a spacecraft or a boat that can be separated from the main part* – «модуль» або «відсік»). Термін *broadcast* означає «передавати», «транслювати» для широкої аудиторії. Отже, *podcast* є контамінацією (поєднанням) слів *iPod* і *broadcast*, що буквально можна перекласти як «інтернет-трансляція» або «модуль мовлення» (Рис. 1.1.).

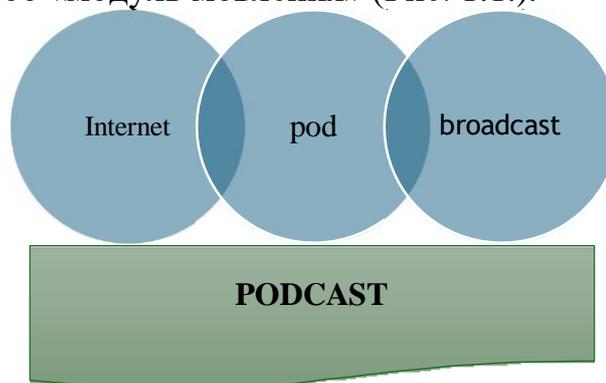

Рисунок 1.1. Подкаст – слово злиток

Походження слова пов'язують із рекламним автором Вінні Чіко (Vinnie Chiesco), який створював тексти для компанії Apple і, натхненний фільмом Стенлі Кубрика «*Космічна Одиссея 2001 року*», запропонував використати слово *iPod* для нового аудіопристрою, що згодом дало назву формату *podcast*.

Передусім, подкасти виступають ефективним засобом оперативного поширення інформації та оновлень щодо актуальних подій. Завдяки своїй гнучкості й доступності, цей формат дозволяє швидко створювати й розповсюджувати аудіо- чи відеоматеріали, які містять новини, рекомендації з безпеки, офіційні повідомлення та інструкції щодо поведінки в надзвичайних

ситуаціях. Це забезпечує широким верствам населення доступ до достовірної та перевіреної інформації, навіть за умов обмеженого функціонування традиційних медіа або нестабільного інтернет-з'єднання.

Подкасти також відіграють важливу роль у сфері освіти та саморозвитку. Завдяки записам лекцій, експертних виступів, панельних дискусій чи інтерв'ю вони створюють можливість для безперервного навчання – незалежно від часу та місця. Такий формат сприяє поширенню знань, підвищенню кваліфікації фахівців і розвитку освітньої культури, що особливо актуально в умовах, коли традиційні навчальні заклади працюють із перешкодами або мають обмежений доступ до аудиторії. Окрім інформаційної та освітньої функцій, подкасти виконують і соціально-психологічну роль, слугуючи засобом підтримки морального стану суспільства. Розважальні програми, аудіокниги, історії успіху чи надихальні розповіді допомагають людям зберігати позитивне мислення, знижують рівень стресу та сприяють емоційному відновленню, особливо у складні часи.

Отже, подкасти постають універсальним інструментом комунікації та інформування, здатним ефективно функціонувати навіть за умов обмеженого доступу до традиційних каналів зв'язку. Їх використання дозволяє забезпечити швидко, доступну та надійну комунікацію, сприяє освітньому розвитку й емоційній підтримці населення, що є важливим чинником стабільності та добробуту сучасного суспільства.

Список використаних джерел

1. Масі Н. Сучасний освітній інфопростір: використання подкастів у навчальному процесі. *Причорноморські філологічні студії*. 2025. № 8. С. 173-178. DOI <https://doi.org/10.32782/bsps-2025.2.24>
2. Тестова Д.В., Мельнікова Ю. О. Типологія подкастів в сучасному медіапросторі : Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (20-21 квітня 2023 року) : збірник тез. Бердянськ : БДПУ, 2023. С. 352-353. URL : <https://elar.navs.edu.ua/collections/0b21c0d6-f92c-4868-8556-7d877e9a0199>
3. Царик Г.М. Подкаст як жанр сучасного медійного дискурсу. *Південний архів*. 2023. № 95. С. 66-72. DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-2691/2023-95-8>